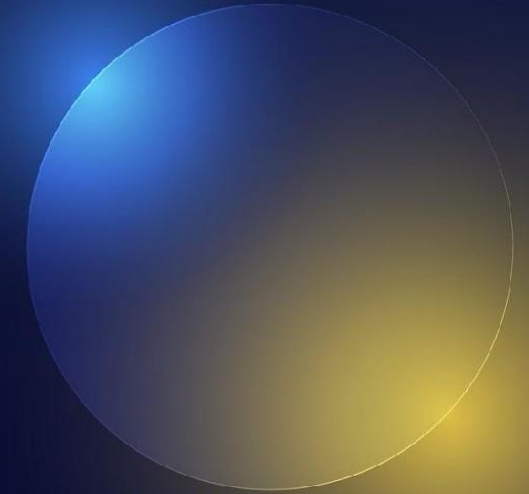
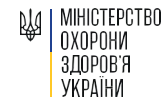

РОБОТА КОНКУРСНИХ КОМІСІЙ: СПІРНІ ПИТАННЯ ТА ВИМОГИ ЗАКОНОДАВСТВА

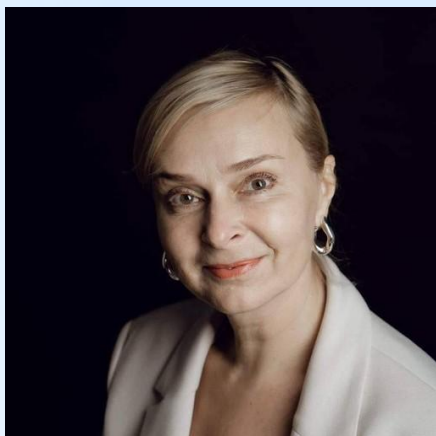
МЕТА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ, МЕЖІ ПОВНОВАЖЕНЬ ТА ЕТИКА

Тренінг для власників закладів охорони здоров'я, представників департаментів та управлінь охорони здоров'я, керівників спеціалізованих закладів охорони здоров'я, представників інститутів громадянського суспільства. Підготовлено за підтримки Проекту «Точка впливу: дії громадянського суспільства для захисту права на здоров'я» створено БФ «Пацієнти України» за підтримку Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ICAP Єднання в межах проекту «Сильне громадянське суспільство України – рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції.

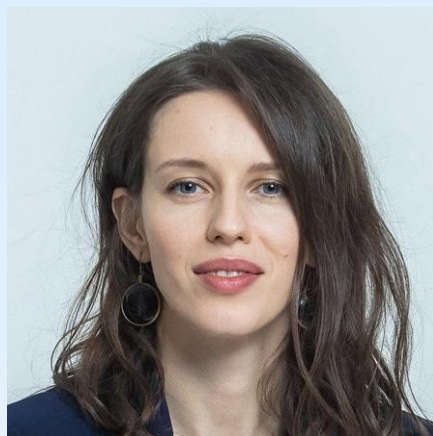

НА ТРЕНІНГУ ДЛЯ ВАС ПРАЦЮЮТЬ:

Оксана Мусієнко

експертка із супроводу
створення Наглядових рад,
консультантка з розбудови
пацієнтських спільнот та
партнерств БФ «Пацієнти
України»

Ірина Рачинська

керівниця проекту з
впровадження Наглядових
рад в Україні, радниця БФ
«Пацієнти України» з
розбудови пацієнтських
спільнот та партнерств

Юлія Кукліна

експертка із супроводу
створення Наглядових рад,
консультантка з розбудови
пацієнтських спільнот та
партнерств БФ «Пацієнти
України»

Максим Бурлака

юридичний консультант
проекту «Точка впливу: дії
громадянського суспільства
для захисту права на здоров'
я»

ФОРМУВАННЯ ТА РОБОТА КОНКУРСНИХ КОМІСІЙ

СКЛАД КОНКУРСНОЇ КОМІСІЇ

(БАЗОВИЙ ВАРІАНТ)

- Три (3) представники від власника закладу;
- Три (3) представники від обласного ДОЗ (для комунального закладу) або МОЗ (для державного закладу);
- Три (3) представники від громадських об'єднань, професійних асоціацій, **неурядових організацій** (з досвідом роботи не менше 5 років)

НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

- Надсилають листа власнику закладу охорони здоров'я, в яких делегують представника до складу конкурсної комісії;
- Кожна організація може подати власникові закладу одну (1) кандидатуру до складу конкурсної комісії;
- У разі подання від більше ніж трьох (3) організацій власник закладу **відбирає** до складу конкурсної комісії представників з числа кандидатур, запропонованих організаціями.

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ ВІД НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

(якщо їх більше трьох)

- наявність досвіду діяльності у сфері охорони здоров'я та/або у сфері запобігання і протидії корупції;
- наявність досвіду участі у державних та/або міжнародних грантових програмах та/або проєктах міжнародної технічної допомоги;
- наявність досвіду діяльності у складі консультативно-дорадчих органів при центральних або місцевих органах виконавчої влади та/або органах місцевого самоврядування;
- наявність освіти та досвіду роботи у галузях, визначених пунктом 6 цього Порядку, наукового ступеня, вченого або почесного звання.

ВЛАСНИК ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (УПОВНОВАЖЕНИЙ НИМ ОРГАН) ПРИЙМАЄ РІШЕННЯ затвердити кандидатури від:

- власника закладу охорони здоров'я
- обласного ДОЗ
- неурядових організацій
- розмістити це рішення на офіційному веб-сайті власника
- письмово повідомити про створення конкурсної комісії керівника

ЗНАЧЕННЯ КОНКУРСНОЇ КОМІСІЇ

- Гарантія професійного та незалежного складу наглядової ради;
- Зміцнення довіри до процесу управління закладом;
- Сприяння підзвітності та ефективності системи охорони здоров'я

СКЛАДНОЩІ В РОБОТІ КОНКУРСНОЇ КОМІСІЇ

Хто ініціює перше засідання Конкурсної комісії

Рішення: Представник місцевої влади, відповідальний за створення комісії

Немає кворуму під час роботи Конкурсної комісії

Рішення: напередодні кожного засідання повідомляйте всіх членів КК про час і місце зустрічі

Недостатня кількість кандидатів у члени Наглядової ради

Рішення: залучення місцевих медіа, особисте запрошення тих, чий досвід міг би бути корисним медзакладу

Одне з засідань комісії перетворюється на мовчазне читання документів

Рішення: надішліть пакети документів кандидатів до НР членам комісії напередодні

Члени комісії сумніваються в правильності фінального підрахунку балів

Рішення: заздалегідь поясніть правила оцінювання кандидатів у члени НР і ознайомте членів КК з бланками оцінювання кандидатів

НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Як і де шукати партнерів від інституцій громадянського суспільства?

- озирніться навколо, запитайте у колег, у лідерів громадської думки вашого населеного пункту;
- згадайте, хто вже працював із лікарнею (співки, фонди, організації);
- сконтакуйте із загальноукраїнськими організаціями - часто вони мають регіональні осередки, підрозділи у регіонах

ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЧЛЕНІВ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

Кількість членів наглядової ради закладу охорони здоров'я визначається у залежності від його статусу у спроможній мережі відповідного госпітального округу і складає:

від 5 до 7 осіб

для загального закладу охорони здоров'я та/або іншого закладу охорони здоров'я

від 7 до 11 осіб

для кластерного закладу охорони здоров'я

від 11 до 15 осіб

для надкластерного закладу охорони здоров'я

НАГЛЯДОВА РАДА СКЛАДАЄТЬСЯ З:

Представників власника
від 2 до 7 осіб

**Незалежних членів
наглядової ради**
від 3 до 8 осіб

Наглядова рада, в якій кількість представників власника перевищує кількість незалежних членів наглядової ради, не є правомочною!

ПИТАННЯ ЩОДО ЗАЛУЧЕНОСТІ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД ДО НР

Голова конкурсної комісії стверджує:

Постанова КМУ №1221 **не забороняє** депутатам місцевих рад представляти інтереси громадськості та бути **незалежними членами** наглядової ради.

? Чи відповідає така позиція чинному законодавству?

ЧОМУ ЦЕ ПИТАННЯ Є КРИТИЧНИМ?

Від правильного тлумачення залежить:

- законність формування наглядової ради;
- дотримання вимоги про більшість незалежних членів;
- довіра до рішень наглядової ради;
- ризики оскарження рішень та персонального конфлікту інтересів

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ ДЕПУТАТА

Депутат місцевої ради:

представляє орган — **власника закладу**;

бере участь у:

- бюджетному процесі;
- політичному контролі;
- формуванні політики власника

➔ Це створює **реальний або потенційний конфлікт інтересів**, який:

- несумісний зі статусом незалежного члена;
- прямо веде до припинення членства (Типове положення)

ВИЗНАЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОГО ЧЛЕНА

Постанова КМУ №1221:

Незалежний член наглядової ради – це особа:

- яка є представником громадськості;
- обрана за конкурсом;
- на яку **відсутній будь-який вплив з боку:**
власника закладу;
керівника закладу

Ключові слова — «**відсутній вплив з боку власника**»

РОЗМЕЖУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ У ЗАКОНІ

Закон (ст. 24 Основ законодавства) прямо розрізняє:

- депутатів місцевих рад;
- представників громадськості/незалежних членів наглядової ради.

→ Депутати та представники громадськості прямо розмежовані законом

→ Це різні правові категорії, а не взаємозамінні ролі

ХТО ТАКИЙ ДЕПУТАТ ЗА ПОСТАНОВОЮ №1221

Представник власника — це, зокрема:

- посадові особи органів місцевого самоврядування;
- **депутати відповідної місцевої ради** (за згодою)

→ Депутат **нормативно ототожнений з власником**, а не з громадськістю

КЛЮЧОВА ЮРИДИЧНА ПОМИЛКА

✗ Помилкове твердження:
«Якщо не заборонено прямо – значить дозволено»

✓ Правильний підхід у публічному праві:
дозволено лише те, що прямо передбачено законом (ст. 19 Конституції України)

Ані основи законодавства, ані Постанова №1221 **не передбачають** можливості депутата бути незалежним членом

ПОЛІТИЧНА НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ

Постанова №1221 (п. 9 Порядку) встановлює принципи конкурсу, зокрема:

- **політична неупередженість;**
- довіра суспільства;
- доброчесність

Депутат є **політичним суб'єктом за визначенням**, навіть без партійної належності

→ Це несумісно з вимогою політичної нейтральності незалежного члена

СИСТЕМНЕ ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ

При системному аналізі:

- Основи → розмежовують депутатів і громадськість;
- Постанова №1221 → відносить депутатів до представників власника;
- Типове положення → забороняє конфлікт інтересів;
- Принципи конкурсу → вимагають неупередженості

→ Жодна норма не підтримує позицію голови комісії

ЮРИДИЧНИЙ ВИСНОВОК

Депутати місцевих рад НЕ МОЖУТЬ бути незалежними членами наглядової ради, оскільки:

- вони прямо віднесені до представників власника
- не є представниками громадськості у розумінні закону
- мають неминучий конфлікт інтересів
- не відповідають критерію незалежності та політичної неупередженості

ПРАКТИЧНИЙ РИЗИК І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Ігнорування цієї позиції призводить до:

- незаконного складу наглядової ради;
- ризику визнання рішень недійсними;
- персональної відповідальності членів конкурсної комісії;
- втрати довіри громади та донорів

КІНЦЕВИЙ МЕСЕДЖ

Незалежність – це не декларація, а юридичний статус

Депутат може бути:

членом наглядової ради ✓

представником власника ✓

Але не може бути незалежним членом ✗

КЛЮЧОВІ ЗАДАЧІ ТА ФУНКЦІЇ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

НАГЛЯДОВА РАДА РОЛЬ ТА МІСЦЕ

Наглядова рада - колегіальний орган стратегічного управління закладу охорони здоров'я

Вона не здійснює поточного управління, але контролює діяльність керівника та забезпечує стратегічний скерування і підтримує баланс інтересів власника, пацієнтів і громади

ЧИМ НЕ Є НАГЛЯДОВА РАДА ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я?

НЕ КОНТРОЛЮЮЧИЙ
ОРГАН

НЕ ОРГАН
ОПЕРАТИВНОГО
УПРАВЛІННЯ

НЕ ОРГАН
ОПЕРАТИВНОГО
УПРАВЛІННЯ

НЕ ОРГАН, ЯКИЙ
ЗАБИРАЄ ГРОШІ З
ЛІКАРНІ

МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

- ефективне та прозоре управління закладом;
- забезпечення якості і доступності медичної допомоги;
- реалізація прав пацієнтів і працівників;
- сприяння ефективному здійсненню прав власника

ПЕРЕВАГИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

- Плюралізм думок та ідей завдяки залученості усіх зацікавлених сторін
- Більша довіра до членів наглядової ради з боку громади
- Скорочення корупційних ризиків і можливість вливання збережених коштів на зарплати працівникам, медичне обладнання, розвиток закладу
- Незалежне висвітлення діяльності закладу та його керівництва, своєчасне виявлення проблем та реагування на недоліки в роботі закладу

ФУНКЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ НАГЛЯДОВИХ РАД

Виконання функції
посередника між громадою
та місцевою владою

Забезпечення прозорості та
відкритості управління за
допомогою присутності
незалежних, професійних та
авторитетних представників

Нагляд за фінансовою
звітністю та підвищення
ефективності діяльності
керівника закладу охорони
здоров'я

ПОВНОВАЖЕННЯ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ (І частина)

Погодження стратегічного, річного планів діяльності ЗОЗ, затвердження показників ефективності його діяльності та створення системи контролю за їх досягненнями

Подання пропозицій власникові ЗОЗ щодо звільнення з посади керівника ЗОЗ, умов контракту з ним, матеріальної винагороди за ефективне управління

Погодження принципів формування організаційної структури ЗОЗ, внесення пропозицій щодо оптимізації організаційної структури за напрямками діяльності

Надання пропозицій до проектів фінансового плану ЗОЗ

Виявлення та врегулювання реальних та/або потенційних конфліктів інтересів керівника і членів Наглядової ради ЗОЗ, а також інформування власника закладу про виявлені порушення

Надання згоди на вчинення правочину, щодо якого наявна зацікавленість

ПОВНОВАЖЕННЯ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ (II частина)

Погодження внутрішніх положень та порядків, що мають системний характер

Утворення підрозділу внутрішнього аудиту ЗОЗ, затвердження порядку проведення внутрішнього аудиту та подання власникові ЗОЗ звітів за його результатами

Створення системи контролю за дотриманням прав працівників ЗОЗ, а також за забезпеченням належного розгляду скарг працівників щодо порушення їх прав

Інформування власника ЗОЗ про недоліки діяльності ЗОЗ, випадки недодержання норм етики та деонтології і вимог законодавства

Створення системи контролю за дотриманням норм етики та деонтології, вимог законодавства і прав пацієнтів під час здійснення медичного обслуговування

Подання власникові та/або керівникові ЗОЗ пропозицій щодо вжиття заходів для усунення виявлених порушень, оприлюднення результатів своєї роботи

ПОВНОВАЖЕННЯ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ (III частина)

Прийняття рішення про необхідність проведення зовнішнього аудиту ЗОЗ та/або залучення суб'єкта оціночної діяльності для проведення оцінки вчиненого правочину на відповідність його умов звичайним ринковим умовам

Формування та затвердження плану ротації наглядової ради, його оприлюднення на офіційному веб-сайті власника та/або ЗОЗ, здійснення ротації членів наглядової ради

Розгляд інших питань, що визначаються законодавством, статутом закладу охорони здоров'я та внутрішніми положеннями закладу охорони здоров'я

Погодження положення про запобігання конфлікту інтересів у закладі охорони здоров'я та затвердження правил ділової етики

Налагодження співробітництва з наглядовими радами інших закладів охорони здоров'я, зокрема іноземних, з метою обміну досвідом, поширення передових практик, формування експертних груп

КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ

Елементами плану роботи (робочого плану) наглядової ради (та річного звіту) можуть бути наступні ключові показники ефективності:

- виявлення системних проблем закладу охорони здоров'я та розроблення політик на їх вирішення;
- підвищення інвестиційної привабливості закладу охорони здоров'я;
- побудова системи внутрішнього контролю в закладі охорони здоров'я;
- забезпечення функціонування оцінки якості медичної допомоги;
- стан виконання стратегії розвитку закладу та інвестиційного плану тощо

ОБОВ'ЯЗОК ДОБРОСОВІСНОСТІ

(duty of care)

Стаття 92 Цивільного кодексу України:

- Члени наглядової ради зобов'язані діяти добросовісно і розумно, у межах повноважень та в інтересах юридичної особи.
- Це означає активну участь, належну обачність і зважені рішення

ОБОВ'ЯЗОК ДОБРОСОВІСНОСТІ

практичний зміст

- ретельна підготовка до засідань;
- аналіз інформації та ризиків;
- запит додаткових пояснень;
- недопущення формального підходу

ОБОВ'ЯЗОК ЛОЯЛЬНОСТІ

(duty of loyalty)

Стаття 92 Цивільного кодексу України:

- Члени наглядової ради повинні діяти виключно в інтересах юридичної особи та всіх її власників, уникаючи конфлікту інтересів

ОБОВ'ЯЗОК ЛОЯЛЬНОСТІ:

практичний зміст

- пріоритет інтересів закладу;
- розкриття та запобігання конфліктам інтересів;
- заборона використання статусу у власних інтересах;
- незалежність від зовнішнього впливу

ПІДСУМКОВИЙ МЕСЕДЖ

- Ефективна наглядова рада - це активна, відповідальна та добросовісна участь;
- Обов'язок добросовісності та Обов'язок лояльності - не рекомендації, а юридичні обов'язки членів наглядової ради

СЕРІЯ ЗАПИТАНЬ ТА ВІДПОВІДЕЙ